

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 22. marraskuuta 2019
(OR. en)**

13956/19

**CULT 128
SUSTDEV 162
EDUC 447
JEUN 132
SOC 740**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	13336/19
Asia:	Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma kestävän kehityksen kulttuuriulottuvuudesta

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa päätöslauselma kestävän kehityksen kulttuuriulottuvuudesta, jonka neuvosto hyväksyi 3730. istunnossaan 21.–22. marraskuuta 2019. Päätöslauselma toimitetaan julkaistavaksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma kestävän kehityksen kulttuuriulottuvuudesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET
JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

PANEVAT MERKILLE Euroopan unionin kulttuuripoliittisen yhteistyön vuoteen 2019 asti: neuvosto on pannut täytäntöön kulttuurialan työsuunnitelmia vuodesta 2002 ja Euroopan komissio Euroopan kulttuuria koskevan toimintasuunnitelman (2007) ja Euroopan uuden kulttuuriohjelman (2018). Sekä neuvosto että komissio ovat keskittyneet erityisesti kulttuurisen monimuotoisuuden sekä kulttuurin taloudellisten, sosiaalisten ja ulkosuhteisiin liittyvien näkökohtien edistämiseen. Työsuunnitelmien ja ohjelmien puitteissa tehty yhteistyö on johtanut politiikan kehittämiseen jäsenvaltioissa, erityisesti avoimen koordinoitimenetelmän avulla, ja useisiin konkreettisiin toimiin. Vaikka tämä kehitys ja nämä toimet ovat epäilemättä edistäneet YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista, näiden tavoitteiden saavuttamiseen nimenomaisesti keskittyvä työ olisi hyödyllistä.

PALAUTTAVAT MIELEEN, että kestävän kehityksen saavuttaminen edellyttää toimenpiteiden pikaista tehostamista ja uuden komission sitoutumista kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen; näin ollen tämän päätöslauselman tavoitteena on vahvistaa kulttuurin panosta kestävään kehitykseen käynnistämällä prosessi, jonka tuloksena on kestävän kehityksen kulttuurista ulottuvuutta koskeva EU:n tason toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelman avulla olisi varmistettava kulttuuritoimenpiteiden ja kulttuuriin liittyvien toimenpiteiden ja lähestymistapojen johdonmukaisuus EU:n tasolla, jolloin se täydentäisi jäsenvaltioiden työtä tältä osin. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöslauselmassa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

TOTEAVAT SEURAAVAA:

1. Ilmastokriisi ja lajien joukkosukupuutto ovat olemassaoloamme uhkaavia ilmiöitä.
2. Kestävyys on ja sen on oltava ehdoton prioriteetti kaikille.
3. Kestävyyden kolme ulottuvuutta (taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristöulottuvuus) liittyvät tiiviisti toisiinsa eikä niitä voi erottaa toisistaan, ja kulttuuri on erottamaton osa kaikkia kolmea ulottuvuutta.
4. Tarvitaan johdonmukaisia ja kattavia kestävän kehityksen strategioita, jotka pannaan tehokkaasti täytäntöön, jotta voitaisiin pysäyttää ilmastonmuutos ja lajien sukupuuttoon kuoleminen ja suojella demokratiaa, ihmisoikeuksia, rauhaa, turvallisuutta, osallistavaa kasvua ja vaurautta ja jotta EU voisi tulla maailmanlaajuisesti johtajaksi kestävän kehityksen alalla.
5. Paikallisilla, kansallisilla, eurooppalaisilla ja kansainvälisillä politiikoilla ja toimenpiteillä, kulttuuritoimenpiteet mukaan luettuina, voidaan auttaa varmistamaan oikeudenmukainen siirtymä ja kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen ja maailmanlaajuiseen vastuuseen.
6. Kullakin maalla on ensisijainen vastuu omasta taloudellisesta ja sosiaalisesta kehityksestään, kuten Addis Abeban toimintaohjelmassa todetaan.
7. EU:n tason toimia kestävän kehityksen alalla tarvitaan kuitenkin tukemaan, koordinoimaan ja täydentämään jäsenvaltioiden toimia maksimaalisten tulosten saavuttamiseksi.
8. Vuosien 2019–2024 strategisessa ohjelmassa osallistavuus ja kestävyys ovat keskeisiä osatekijöitä, ja EU:n johtajat sitoutuvat investoimaan kulttuuriin ja kulttuuriperintöön, jotka ovat eurooppalaisen identiteetin ytimessä.
9. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja niiden alatavoitteet muodostavat maailmanlaajuisesti sovitun kehityksen kestävyys edistämiseksi.
10. Kestävän kehityksen tavoitteissa ei viitata kaikkiin politiikkoihin ja toimenpiteisiin, joita voidaan käyttää kestävän kehityksen saavuttamiseksi. Kaikkia politiikkoja ja toimenpiteitä, myös kulttuuripolitiikkoja ja -toimenpiteitä, voidaan – ja pitäisi – käyttää aktiivisesti kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi.
11. Toiminta-alana kulttuuri voidaan nähdä kestävän kehityksen itseään ylläpitävänä pilarina.

12. Yhteisenä merkitysjärjestelmänä kulttuuri vaikuttaa siihen, miten yhteisö arvioi kestävän kehityksen toimenpiteitä, ja näin ollen se on kestävän kehityksen moottori, joka voi toimia välittäjänä erilaisten ympäristöön liittyvien, sosiaalisten ja taloudellisten näkökohtien välillä.
13. Ihmiskunnan tunnusomaisena piirteenä kulttuurit kaikessa monimuotoisuudessaan ja rikkaudessaan ilmentävät arvoja ja ovat identiteetin lähteitä, minkä ansiosta kulttuurilla voi olla muutosvoimainen rooli kestävyysluojana, kestävien elämäntapojen ja yhteiskuntien edistäjänä ja elämänlaadun parantajana.
14. EU:n kulttuuripolitiikan keskeiset tavoitteet, kuten identiteetin, osallisuuden, osallistumisen, luovuuden ja monimuotoisuuden edistäminen, ovat samansuuntaisia useiden kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa, ja siksi kulttuuripolitiikat ja -toimenpiteet edistävät merkittävästi kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.
15. Kulttuuripolitiikkojen ja -toimenpiteiden vaikutusta kestäväan kehitykseen ei ole vielä täysin tunnustettu, arvioitu ja hyödynnetty, vaikka niiden on osoitettu edistävän kestävä kehitystä.
16. Kulttuuripolitiikkoja ja -toimenpiteitä olisi käytettävä järjestelmällisesti täydentämään niitä olemassa olevia toimenpiteitä, joita käytetään kestävan kehityksen saavuttamiseksi, jotta voitaisiin tehostaa kestävan kehityksen strategioita sekä kansallisesti että koko EU:ssa.

OTTAVAT HUOMIOON SEURAAVAA:

1. Eurooppa-neuvosto ja neuvosto ovat kehottaneet komissiota laatimaan Agenda 2030:n täytäntöönpanoa varten johdonmukaisen ja kattavan EU:n strategian, joka kattaa kaikki sisäiset ja ulkoiset politiikat.
2. Aiheeseen liittyvä poliittinen tausta on esitetty liitteessä II luetelluissa asiakirjoissa.

3. Unesco tekee tärkeää työtä, jolla pyritään valjastamaan kulttuurin panos Agenda 2030 -toimintaohjelmaan, erityisesti mukauttamalla kaikkien kulttuurialan yleissopimusten täytäntöönpano kestävä kehityksen tavoitteisiin. EU:n jäsenvaltiot ovat halukkaita osallistumaan tähän työhön sekä muihin kestävä kehitystä koskeviin YK:n tason prosesseihin.

TOTEAVAT SEURAAVAA:

1. Kulttuuri on ihmisille luontaista ja sillä on itseisarvo, ja kulttuurialan autonomia ja taiteellisen ilmaisun vapaus ovat perusperiaatteita.
2. Monet jäsenvaltiot jatkavat työtä kulttuuripolitiikkojen ja -näkökymien sisällyttämiseksi kansallisiin kestävä kehityksen strategioihinsa ja lähestymistapoihinsa.
3. EU:lla ja jäsenvaltioilla on huomattava määrä kulttuuriin liittyviä politiikkoja ja -toimenpiteitä, jotka suoraan tai välillisesti edistävät kestävyttä ja kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista.
4. Euroopan parlamentti antoi 6. heinäkuuta 2017 päätöslauselman kestävyttä edistävästä EU:n toimista ja 14. maaliskuuta 2019 päätöslauselman kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa ja tuloksia koskevasta vuotuisesta strategisesta mietinnöstä. Euroopan parlamentti ehdotti komission, neuvoston ja parlamentin välistä kumppanuutta ja kehotti laatimaan perusteellisen kuiluanalyysin nykyisistä politiikoista ja niiden täytäntöönpanosta, jotta voitaisiin määrittää kriittiset alat, joilla esiintyy synergioita ja epäjohtamukaisuuksia.
5. Kestävä kehityksen politiikkojen ja toimenpiteiden tehokkuutta ja vaikuttavuutta voidaan lisätä merkittävästi parantamalla kestävä kehitystä koskevien politiikkojen johtamukaisuutta.

6. Tällä alalla on käynnistetty globaalilla tasolla tärkeitä toimia aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta vuonna 2003 tehdyn Unescon yleissopimuksen ja kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä vuonna 2005 tehdyn Unescon yleissopimuksen puitteissa.

VAHVISTAVAT

1. Sitoutumisensa kestävyYTEEN ja Agenda 2030:n täysimääräiseen ja nopeaan täytäntöönpanoon.

SOPIVAT

1. tehostavansa pyrkimyksiään edistää kestäväN kehityksen kulttuurista ulottuvuutta;
2. jatkavansa työtä kulttuuripolitiikkojen ja -näköymien sisällyttämiseksi kansallisiin kestäväN kehityksen strategioihin;
3. tarkastelevansa uudelleen kulttuuri- ja kulttuuriin liittyviä politiikkoja ja toimenpiteitä niiden kestävyYTtä edistävän vaikutuksen maksimoimiseksi;
4. jatkavansa kansallisella tasolla saatuja kokemuksia koskevien tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihtoa vertaisoppimisen hengessä;
5. harkitsevansa kulttuurin sisällyttämistä YK:n korkean tason poliittisen foorumin vapaaehtoiSiin kansallisiin arviointiraportteihin;
6. osallistuvansa kulttuurin ja kestäväN kehityksen osallistavaan, sidosryhmien väliseen ja yhdennettyyn hallinnointiin muun muassa tukemalla kulttuurialan ja luovien alojen alhaalta ylöspäin suuntautuvia aloitteita ja kansalaisten, erityisesti lasten ja nuorten, aktiivista osallistumista;

7. tekevänsä tiivistä yhteistyötä muiden EU:n toimielinten ja muiden sidosryhmien kanssa kulttuurin potentiaalin täysimääräiseksi hyödyntämiseksi kestävän kehityksen edistämisessä ja erityisesti komission kanssa kehitettäessä kestävän kehityksen kulttuuriulottuvuutta koskevaa toimintasuunnitelmaa;
8. perustavansa mahdollisimman pian avoimen koordinoitimenetelmän työryhmän käsittelemään kestävän kehityksen kulttuuriulottuvuutta.

PYYTÄVÄT KOMISSIOTA

1. Laatimaan koordinoitusti jäsenvaltioiden kanssa kestävän kehityksen kulttuurista ulottuvuutta koskevan toimintasuunnitelman EU:n tasolla ja sisällyttämään toimintasuunnitelman Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanoa koskevaan EU:n strategiaan;

Toimintasuunnitelman avulla olisi pyrittävä

- a. varmistamaan kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen kulttuurin alalla, edistämään kestävään kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuutta ja hyödyntämään kulttuurin kaikkia mahdollisuuksia kestävän kehityksen edistämiseksi;
- b. jatkamaan neuvoston kulttuurialan työsuunnitelman puitteissa tehtyä ja erityisesti avoimen koordinoitimenetelmän työryhmän sekä Euroopan uuden kulttuuriohjelman puitteissa tehtävää työtä;
- c. varmistamaan EU:n kulttuuritoimenpiteiden ja kulttuuriin liittyvien toimenpiteiden ja lähestymistapojen johdonmukaisuus, jotta voitaisiin maksimoida kulttuuriulottuvuuden vaikutus kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen;
- d. Ehdottamaan muutoksia nykyiseen työskentelyyn tai osallistumaan tarvittaessa kulttuuriin ja kestäväyyteen liittyviin uusiin työskentelymuotoihin;
- e. Soveltamaan soveltuvilta osin näyttöön perustuvan päätöksenteon periaatetta.

Aiheeseen liittyvät toimintapoliittiset asiakirjat

Eurooppa-neuvosto

- *Uusi strateginen ohjelma 2019–2024* (jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 20. kesäkuuta 2019)
- Eurooppa-neuvoston 18. lokakuuta 2018 antamat päätelmät (EUCO 13/18)

Neuvoston päätelmät

- *Neuvoston päätelmät EU:n strategisesta lähestymistavasta kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin ja toimintakehyksestä* (EUVL C 192, 7.6.2019, s. 6)
- *Kestävän kehityksen tavoitteiden tukeminen maailmanlaajuisesti: Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden yhteinen vuoden 2019 yhteenvetokertomus – neuvoston päätelmät* (10997/19)
- *Kohti yhä kestävämpää unionia vuoteen 2030 mennessä – neuvoston päätelmät* (8286/19)
- *Neuvoston päätelmät kulttuurialan työsuunnitelmasta kaudelle 2019–2022* (EUVL C 460, 21.12.2018, s. 12)
- *Neuvoston päätelmät kulttuuriperinnön korostamisesta kaikissa EU:n politiikoissa* (EUVL C 196, 8.6.2018, s. 20)
- *Neuvoston päätelmät EU:n strategisesta lähestymistavasta kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin* (EUVL C 189, 15.6.2017, s. 38)
- *Euroopan kestävän tulevaisuuden varmistaminen: EU:n vastaus kestävän kehityksen toimintaohjelmaan Agenda 2030:een – neuvoston päätelmät* (10370/17)
- *Neuvoston päätelmät kulttuurista EU:n ulkosuhteissa ja erityisesti kehitysyhteistyössä* (EUVL C 417, 15.12.2015, s. 41)
- *Neuvoston päätelmät kulttuuriperinnöstä Euroopan kestävän kehityksen strategisena voimavarana* (EUVL C 183, 14.6.2014, s. 36)
- *Neuvoston päätelmät kulttuuriperinnön osallistavasta hallinnasta* (EUVL C 463, 23.12.2014, s. 1)

- Neuvoston päätelmät kulttuurin osuudesta Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanossa (EUVL C 175, 15.6.2011, s. 1)
- *Neuvoston päätelmät arkkitehtuurista ja kulttuurin vaikutuksesta kestäväan kehitykseen* (EUVL C 319, 13.12.2008, s. 13)

Euroopan parlamentin päätöslauselmat

- *Vuotuinen strateginen mietintö kestävan kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta ja tuloksista*, 14. maaliskuuta 2019 (A8-0160/2019)
- *Kestävyyttä edistävät EU:n toimet*, 6. heinäkuuta 2017 (A8-0239/2017)

Komission ja ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteiset tiedonannot

- Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: *Tavoitteena kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskeva EU:n strategia* (JOIN(2016) 29 final)

Komission tiedonannot

- Komission tiedonanto: *Euroopan uusi kulttuuriohjelma* (COM(2018) 267 final)

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, Euroopan parlamentin ja Euroopan komission yhteinen julkilausuma

- *Uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus – meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme* (EUVL C 210, 30.6.2017. s. 1)

Kansainväliset yleissopimukset

- *Kolmannessa kansainvälisessä kehitysrahoituskonferenssissa hyväksytty Addis Abeban toimintaohjelma* (YK, 2015)
- *Yleissopimus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä* (Unesco, 2005)
- *Vuoden 2003 yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta* (Unesco, 2003)

Raportit ja tutkimukset

- Biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin (IPBES) *maailmanlaajuinen arvio biologisesta monimuotoisuudesta ja ekosysteemipalveluista*, toukokuu 2019
- Hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) arviointiraportit